

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlamsal Haritalama Tekniğinin Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi *

*Mehmet KURUDAYIOĞLU***

*Remzi ZORPUZAN****

Öz

Anlamsal haritalar; kelimeler ve kavramlar arasındaki bağların oluşturulması, bilgilerin gruplandırılması ve bilgilerin anlam ilişkilerinin ortaya çıkarılmasıyla oluşur. Anlamsal haritalama tekniği, dil öğrenenlerin kelime hazinesini geliştirmek amacıyla kullanılan bir tekniktir. Bu araştırmanın temel amacı kelime öğretimi sürecinde geleneksel yöntemleri ve anlamsal haritalama tekniğini karşılaştırarak anlamsal haritalama tekniğinin kelime öğretimi üzerindeki etkisini araştırmaktır. Araştırma Gazi Üniversitesi TÖMER’de A2 düzeyinde Türkçe öğrenen öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Araştırmada gerçek deneme modellerinden ön test-son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Her iki grupta 8 haftalık bir uygulama süreci gerçekleştirilmiştir. Veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen uzman görüşü ile geçerliği, KR-20 testi ile güvenilirliği sağlanan kelime başarı testi kullanılmıştır. Kelime başarı testi iki gruba da ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS paket programı kullanılmıştır. t-testi ile gruplar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde kelime öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin ve geleneksel yöntemlerin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak deney ve kontrol grupları kendi aralarında karşılaştırıldığında anlamsal haritalama tekniğinin geleneksel yöntemlere göre kelime öğretiminde daha etkili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anlamsal haritalama tekniği, kelime öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi.

The Effect of Semantic Mapping on Vocabulary Teaching in Teaching Turkish as a Foreign Language

Abstract

Semantic maps are formed by establishing links among words and concepts and grouping information and revealing meaning relations in it. Semantic mapping is a technique that is used by language learners to expand their vocabulary. The purpose of this study is to investigate the effect of the semantic mapping technique on vocabulary teaching by comparing the technique and traditional methods in the vocabulary teaching process. The study was conducted with learners at the A2 level at the Gazi University TÖMER. In the study the pre-test and post-test control group design which is one of the true experimental models was used. The research process which was implemented on both groups lasted 8 weeks. For data collection, the vocabulary achievement test developed by the researcher was used: the validity of the test was established by obtaining expert

* Bu makale “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kavram Haritalarının Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi” adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Doç. Dr, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Ankara
mkurudayıoğlu@hacettepe.edu.tr, ORCID: 0000-002-0447-5236

*** Eğitim ve Akademik Faaliyetler Personeli, TDV, Ankara, remzizorpuzan@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2159-6301

opinion and its reliability was scrutinized via the KR-20 test. The vocabulary achievement test was used as the pre-test and the post-test on two groups and the SPSS software was used for data analysis. t-test analysis was used to find out whether there was a significant difference between the groups. Data analysis showed that both the semantic mapping technique and traditional methods were effective in vocabulary teaching. However, when in-group comparisons were made in each group, it was found that the semantic mapping technique was more efficient than the traditional methods in vocabulary teaching.

Keywords: Semantic mapping technique, vocabulary teaching, teaching Turkish as a foreign language.

Giriş

Yabancı dil öğretiminde dil öğrencilerinin temel hedefi, o dilde iletişim kurabilmektir. İletişim kurabilmenin en temel şartlarından biri de anlama ve anlatma becerileri olarak da adlandırılan okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini kullanabilmektir. Bu becerilerin etkili bir şekilde kullanılması için dil öğrenenlerin yeterli kelime varlığına sahip olmaları gerekmektedir. İnsanın düşünce dünyasını saran simgeler ve onların yerini tutan kelimeler, sözlü ve yazılı iletişim sürecinde düşünme, kavrama, karar verme ve tepkide bulunma gibi süreçleri harekete geçirmektedir (Karatay, 2007:143). Ghazel (2007:84) kelimelerin nesnelere, eylemleri ve fikirleri etiketlediğini ve bu nedenle kelimelerin dilin yapı taşına benzediğini söyleyerek kelimelerin dilin yapı taşı olduğunu belirtmiştir. Kurt (2019:131) ise kelimenin önemini şu şekilde açıklamıştır: Dil, sözcükler üzerine kuruludur. Sözcük olmadan dille ilgili olan hiçbir şey ayakta duramaz. Bu durum insan için de geçerlidir. Sözcükler olmadan insan faunasını oluşturan canlılardan farksızdır.

Yabancı dil öğrenirken dil öğrenenlerin karşılaştıkları en büyük zorluklardan biri bilinmeyen kelimeleri öğrenmek ve kelime hazinelerini geliştirmektir. Kelime öğretimi ve öğrenimi hem dil öğrencilerinin hem dil öğreticilerinin sorumluluğunda olan bir süreçtir. Bu süreçte “yabancı dil öğretiminde hizmet veren bir öğretmenin en temel görevi; bir konuyu, yapıyı veya kelimeyi en kısa sürede ve en kalıcı biçimde öğrencilerine aktarmasıdır” (Benhür, 2002’den akt. Büyükkiz ve Hasırcı, 2013:149).

Öğrenme stratejileri ve teknikleri öğrenme ve öğretme sürecinde hedefleri gerçekleştirmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu süreçte duruma göre doğru teknik ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulanması etkili bir kelime öğrenimi ve öğretiminin gerçekleştirilmesi için hayati bir öneme sahiptir. Büyükkiz ve Hasırcı (2013:149) kelime öğretiminin uygun ve doğru teknikler kullanılarak yapıldığı takdirde dil becerilerinin doğru bir şekilde kullanılabileceğini belirtmiştir.

Dünya üzerinde dil öğrenimi ve öğretimi başladığından beri çeşitli teknik ve stratejiler kullanılmıştır. Dil öğretiminde uzun yıllar geleneksel yöntemler ve teknikler kullanılmıştır. Geleneksel yöntemlerde dil bilgisi yapılarının öğretimine önem verilmiş, ezber ve tekrara başvurulmuş, öğretmen merkezli bir dil eğitimi gerçekleştirilmiştir. Bu durum dil öğrencilerinin hedef dile ait birçok yapıya

sahip olmalarına karşın etkin ve sürdürülebilir bir iletişim gerçekleştirmelerine engel olmuştur. Oflaz (2015:708) geleneksel yabancı dil öğretimi yöntemleri içerisinde kelime öğretimine gereken önemin verilmediğini, gramere, dil bilgisel yapıların ve kalıpların öğretimine odaklanıldığını, kelimenin “dolaylı” yollardan öğrenildiğini belirtmiştir. Günümüzde ise çağdaş dil öğretim yöntem ve tekniklerinin işe koşulduğu görülmektedir. Çağdaş dil öğretim yöntemlerinde dil öğrencilerinin merkeze alındığı, bilişsel ve üst bilişsel becerilerin ön plana çıkarıldığı, sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerde işbirlikçi öğrenmenin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Çağdaş dil öğretim yöntemlerinde kelime öğretimine bakıldığında geleneksel dil öğretim yöntemlerindeki ezberin terk edildiği bunun yerine ise anlamlı öğrenmeye hizmet eden kelime öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir.

Çağdaş kelime öğretim tekniklerinden biri olan anlamsal haritalama tekniği, dil öğrenenlerin kelimeler ve kavramlar arasında anlamsal ilişkileri kurmasını sağlar. Dil öğrenenlerin yeni bilgilerle eski bilgiler arasında bağ kurmasına yardımcı olur. Kavram ve kavramla ilişkili kelimelerin bütün olarak görülmesini sağlayarak dil öğrenenlerin kelime öğrenme sürecini kolaylaştırır ve öğrenmenin kalıcılığını artırabilir.

Anlamsal Haritalama Tekniği

Şema, kavramlar ya da değişkenler arasındaki önemli ve temel ilişkileri belirten biçimsel bir örnektir (TDK Sözlük). Şemalar insan zihninde var olan bilgilerin, kavramların ve değişkenlerin düzenlenmesini ve kullanılmasını sağlayan zihinsel yapılardır. Şema teorisi, bilginin beyinde “şema” olarak adlandırılan bir ağ biçiminde saklandığını varsaymaktadır. Kişi yeni bir bilgi aldığı anda, bu yeni bilgiyi zihnindeki şemalarıyla ilişkilendirecektir (Alvermann ve Swafford, 1989’dan akt Mah, 2011:82). Bu sayede önceki bilgi yeni bilginin oluşmasını için temel oluşturacaktır.

Özden (1998:28) anlamsal haritaları, genel kavramlarla ilgili kategoriler ve kelimelerin arasındaki çağrışımların görsel olarak gösterildiği harita ya da şema olarak tanımlamıştır. Anlamsal haritalar; kelimeler ve kavramlar arasındaki bağların oluşturulması, bilgilerin gruplandırılması ve bilgilerin anlam ilişkilerinin ortaya çıkarılmasıyla oluşur. Anlamsal haritalama tekniği, kelimelerin anlam ilişkilerine göre gruplandırılmasına dayanan bir tekniktir. Stahl ve Vancil (1986:62) anlamsal haritalama tekniğinin kullanılma sürecini şu şekilde ifade etmiştir: Öğretmen tarafından okunacak malzemelerden bir anahtar kelime seçilir. Anahtar kelime tahtaya yazılır ve öğrencilere anahtar kelimeyle ilgili kelimeler önermeleri söylenir. Öğrenciler tarafından söylenen kelimeler tahtaya yazılır. Bu şekilde tahtada öğretmen tarafından bir harita oluşturulur. Daha sonra anahtar kelimeler ile hedef kelimeler arasındaki ilişkiler hakkında konuşulur. Daha sonra kelimeler ilişkilerine göre sınıflandırılır.

Johnson, Heimlich ve Pittelman (1986) anlamsal haritalama tekniğinin genel kelime hazinesini geliştirmek için, okuma ve yazma çalışmalarına hazırlık için, okuma sonrası pekiştirme yapmak için

kullanıldığını belirtmiştir. Anlamsal haritalama tekniğinin genel kelime hazinesini geliştirmek için, okuma ve yazma etkinliklerine hazırlık için kullanılma süreci birçok araştırmacı tarafından ele alınmıştır. Toms- Bronowski (1982:47) anlamsal haritalama kelime hazinesini geliştirmeye yönelik uygulama sürecini 5 aşamada ele almıştır.

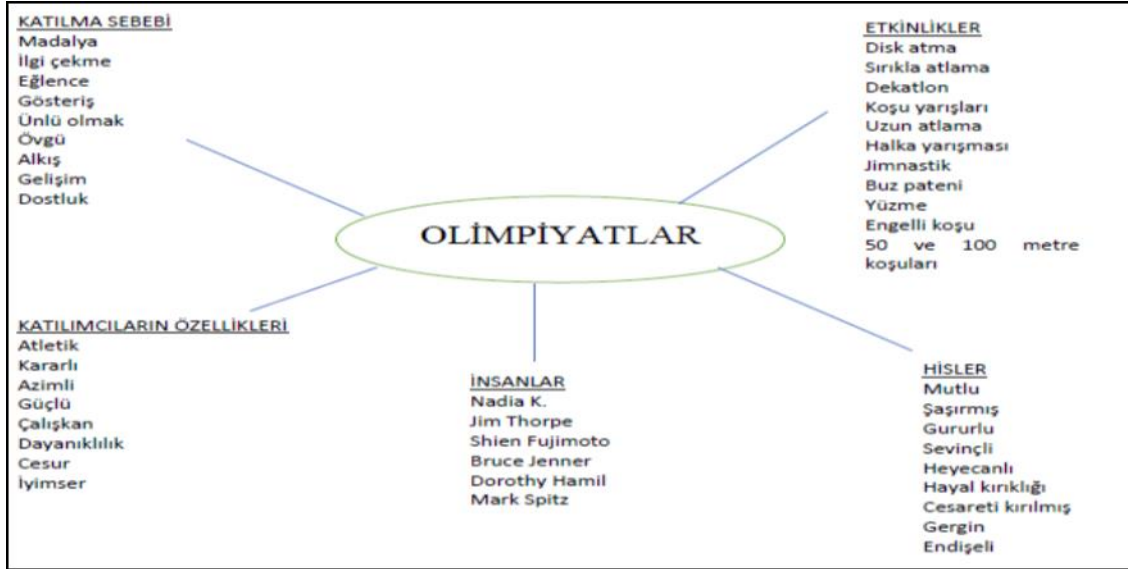
1. Sınıfın ilgilendiği bir kelimeyi veya okunacak bir hikâyenin anahtar kelimesini seçin.
2. Seçtiğiniz kelimeyi tahtaya yazın.
3. Öğrencilerden yazdığınız kelimeyle ilgili mümkün olduğunca çok kelime düşünmelerini ve kategorilerle kâğıda not almalarını isteyin.
4. Öğrencilerin sahip oldukları kelimeleri birbirleriyle paylaşmalarını sağlayın.
5. Daha sonra öğrencilerden kategorileri adlandırmalarını bekleyin.

Johnson, Pittelman, Heimlich (1986:780) ise anlamsal haritalama tekniğinin kelime hazinesini geliştirmeye yönelik uygulama sürecini 7 aşamada ele almıştır.

1. Sınıfın çalışacağı bir konu için anahtar kelime seçin.
2. Kelimeyi tahtaya yazın.
3. Seçilen anahtar kelimeyle ilgili öğrencilerin beyin fırtınası yapmasını sağlayın. Bu kelimeleri tahtaya yazın.
4. Öğrencilerin birkaç dakika boyunca bireysel çalışmasını sağlayın ve anahtar kelime ile ilişkili kelimeleri bir kâğıda kategorilerine göre yazmalarını isteyin.
5. Öğrencilerin hazırladıkları listeleri sözlü olarak paylaşmalarını ve kelimeleri sınıf haritalarındaki kategorilere eklemelerini sağlayın.
6. Öğrencilerin anlamsal haritadaki sınıflandırmaları isimlendirmelerini sağlayın.
7. Anlamsal harita üzerinde tartışın. Öğrencilerin yeni kelimelerden haberdar olmasını sağlayın. Öğrencileri eski ve yeni kelimeler arasında anlamsal bağ kurmaları için teşvik edin.

Johnson, Pittelman ve Heimlich (1986:781) öğrenenlerin anahtar kelimeyle ilgili diğer kelimeleri kullanmasının haritada yer alan kelime ya da fikirleri daha iyi bir şekilde anlamalarını, özümsemelerini ve değerlendirmelerini sağladığını belirtmiştir. Bu sayede öğrenciler geçmiş bilgilerini hatırlarken önceki bilgilerini organize etme ve bilgilerini sınıflandırma imkânı bulurlar.

Anlamsal haritalama tekniğinin aşamalarından biri olan beyin fırtınası süreci tekniğin uygulanmasında önemli bir yere sahiptir. İnsanlığın birbirlerinin ürettikleri düşünceleri kullanarak yeni düşünceler ürettikleri ve mümkün oldukça çok sayıda alternatifin gözden geçirildiği beyin fırtınası süreci yaratıcı düşünceye zemin hazırlar (Tekşan, 2001:103). Ayrıca beyin fırtınası sırasında bir öğrenciden gelen fikirler diğer öğrencileri tetikleyeceği için (Simarmata, 2014:4) öğrenciler diğer öğrenciler sayesinde eski bilgilerine yeni bilgiler ekleyebilir ve yeni bilgileri sınıflandırılmış bir şekilde görebilir.

Resim 1. Olimpiyatlar konulu anlamsal harita (Johanson, Pittelman ve Heimlich, 1986:779'dan uyarlanmıştır).

Mah (2011: 6-10) anlamsal haritalama tekniğinin yazma öncesi hazırlık için kullanılma sürecini

7 aşamada ele almıştır:

1. Konunun (anahtar kelimenin) tanıtılması
2. Anahtar kelime ile ilgili beyin fırtınasının yapılması
3. Anlam ilişkilerinin kurulması
4. Gerekli görülen kelimelerin listeye eklenmesi
5. Anlam ilişkilerinden hareketle cümle/metin oluşturulması
6. Cümle/metinlerin doğruluğunun kontrol edilmesi
7. Cümle/metinlerin düzenlenmesi

Özden (1998:30-33) anlamsal haritalama tekniğinin okuma öncesinde kullanılmasını beş aşamada açıklamıştır. Bu aşamalar (a) konuyu tanıtmak, (b) beyin fırtınası, (c) kategorizasyon, (d) haritayı kişiselleştirme ve (e) değerlendirme sonrası sentezdir. Bu aşamaların uygulanma sürecini ve uygulanma sürecinin öğrencilere katkılarını şu şekilde ifade etmiştir.

A) Konuyu tanıtmak: Öğretmen çalışma şeklini ve çalışılacak konuyu duyurur. Sonra konuyu tahtanın tam ortasına yazar. Öğrencilerin süreç hakkında bilgi sahibi olması için onları bilgilendirir.

B) Beyin fırtınası: Öğretmen öğrencilerden konuyla ilgili düşüncelerini ister. Bu sayede öğrencilerin önceden edindikleri bilgi ve deneyimlerini kullanmaları sağlanır. Beyin fırtınası şema teorisinin bir uygulamasıdır. Beyin fırtınası sayesinde öğrenciler konuyla ilgili önceden edindikleri bilgiler doğrultusunda bir harita inşa edebilir. Bu aşamada bir öğrenciden gelen kelimeler veya fikirler diğer öğrencileri tetikler. Öğretmen ya da öğrencilerden biri tahtaya öğrencilerin ürettiği kelimeleri listeler.

C) Sınıflandırma: Öğretmen, öğrencilerini önerileri arasında ilişki kurmaya teşvik eder. Öğretmen etkinliğin bu bölümünde öğrencilerin daha sonra ihtiyaç duyabileceği kelimeleri de yazar. Daha sonra öğretmen ve öğrenciler sınıflandırılacak kelimelerin her birini tartışır ve uygun etiketleri veya başlıkları belirler.

D) Haritayı kişiselleştirmek: Her öğrenci mevcut haritanın bir kopyasını aldıktan sonra okuma metnine geçer. Öğrencilerden metni okumaları istenir. Öğrenciler metni okuduktan sonra haritaya eklenebilecek yeni kelimeler önerirler. Öğrenciler okudukça ön değerlendirme haritasına yeni kelimeler eklemeye ya da ön değerlendirme haritasında bulunan kelimeleri çıkarmaya karar verebilir. Bu aşamada öğrencilerin yeni bilgileri eski bilgilerle etkileşime girer.

E) Görev Sonrası Sentez: Görev sonrasında öğrenciler önerilerini kişisel olarak kaydederler. Bir bütün olarak öğrenciler haritanın son şeklini belirler. Bazı öğrenciler oluşturulan anlamsal haritayı araştırma yaparak daha da genişletmek isteyebilir. Bunun için de bir kompozisyon yazma ödevi verilebilir. Bu sayede öğrenciler anlamsal haritada yer alan kelimeleri tekrar kullanabilirler.

Zahadi ve Abdi (2012:2274) anlamsal haritalama tekniğinin her düzeyde uygulanabilecek kullanışlı bir teknik olduğunu belirtmiştir. Anlamsal haritalama tekniğinin kullanım aşamaları incelendiğinde öğretmen tarafından önerilen anahtar kelimeyle sürecin başlatıldığı görülmektedir. Anlamsal haritalama tekniğinin beyin fırtınası kısmında öğrencilerin zihinlerindeki şemalarına göre bilgi paylaşımı yaparak sürece dâhil olduğu görülmektedir. Bu sayede “anlamsal haritalama tekniği, öğretmene öğrencilerin neyi bildiği hakkında bilgi vererek yeni kavramların öğretilmesi için yol gösterecektir (Toms-Bronowski, 1982:47). Daha sonra sınıflandırma aşamasına geçildiğinde tahtaya yazılan kelimelerin öğretmen ve öğrencilerle birlikte anlam ilişkisi bakımından irdelendiği ve bu sürecin sonunda sınıflandırma işleminin gerçekleştirildiği görülmektedir. Ardından anlam ilişkisi bakımından bir araya getirilen kelimelerin etiketlendirme aşamasına geçilmektedir.

Anlamsal haritalama tekniği öğretmenlerin ve öğrencilerin çağdaş kelime öğretiminde kullanabilecekleri bir tekniktir. Bu teknik kelime öğretim sürecine çeşitlilik katarak öğrenenlerin motivasyonunu arttırabilir. Bu teknikte yabancı dil öğrencileri kelime öğretim sürecine aktif bir şekilde dâhil olurlar. Dil öğrencilerinin aktif olarak rol almaları öğretim sürecinin geleneksellikten uzaklaşmasını sağlayabilir. Anlamsal haritalama tekniği, dil öğrencilerinin var olan dünya bilgilerini harekete geçirmelerini ve yeni bilgilerle önceki bilgilerini bağdaştırmalarını sağlayabilir.

Bu araştırmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin kelime öğretimi üzerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın problem cümlesi, “Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin kelime öğretimi üzerine etkisi var mıdır?” şeklindedir.

Alt problemler

- 1- Deney ve kontrol grubu ön test kelime başarı testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 2- Deney grubu ön test, son test kelime başarı testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 3- Kontrol grubu ön test, son test kelime başarı testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 4- Deney ve kontrol grupları son test kelime başarı testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nicel araştırmada sayısal veriler ve karakteristik olarak önceden belirlenip yapılandırılmış araştırma soruları, kavramsal çerçeveler ve tasarımlar kullanılır (Punch, 2014:30).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin kelime öğretimi üzerine etkisinin incelendiği bu araştırmada gerçek deneme modellerinden ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Kısaca ön test- son test kontrol gruplu olarak da bilinen bu desen (ÖSKD), eğitim ve psikolojide sıklıkla kullanılan deneysel desenlerden biridir (Büyüköztürk, 2014:204). Bu modelde yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri, deney; öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Her iki grupta da eşit koşullarda deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılır (Karasar, 2018:132). İki grup da ön test işlemine tabi tutulur ve uygulama öncesi başlangıç durumları belirlenir. Bir sonraki aşamada ise deney grubuna uygulama yapılırken, kontrol grubuna herhangi bir uygulama yapılmaz (Baştürk, 2012:39). Araştırmanın deneysel deseniyle ilgili bilgilere tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. *Araştırmanın Deneysel Deseni*

Gruplar	Ön test	Deneysel işlem	Son test
Deney grubu	Başarı testi	Anlamsal haritalama tekniğine dayalı kelime öğretimi	Başarı testi
Kontrol grubu	Başarı testi	Geleneksel yöntemlere dayalı kelime öğretimi	Başarı testi

Araştırmada yansız atamayla deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Ön test aşamasında gruplara araştırmacı tarafından hazırlanan kelime başarı testi uygulanmıştır. Araştırmanın deneysel bölümünde deney grubunda kelime öğretimi çalışmaları yapılırken anlamsal haritalama tekniği kullanılmış, kontrol grubunda ise kelime öğretimi çalışmaları geleneksel yöntemlerle gerçekleştirilmiştir. Deneysel işlemin sonunda son test aşamasına geçildiğinde araştırmacı tarafından hazırlanan son test hem deney hem de kontrol grubuna uygulanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmada deney grubunda 20 öğrenci, kontrol grubunda 20 öğrenci olmak üzere toplamda 40 öğrenci bulunmaktadır. Çalışmanın deney ve kontrol grubu basit seçkisiz örnekleme yoluyla seçilmiştir. Her bir örnekleme eşit seçilme olasılığı vererek seçilen birimlerin örnekleme alındığı yönteme basit seçkisiz örnekleme adı verilir (Büyükoztürk vd. 2014:85). Araştırmanın çalışma grubu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi TÖMER’de A1 kur sınavını başarıyla tamamlayan A2 seviyesinde Türkçe öğrenen öğrencilerin bulunduğu birbirine denk iki gruptan oluşmaktadır.

Tablo 2. *Deney ve kontrol gruplarının ön test puanlarına ilişkin ilişkisiz örneklemler t-testi sonuçları*

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Ön test	Deney	20	26.60	4.88	38	-.198	.844*
	Kontrol	20	26.90	4.72			

2 numaralı tablo incelendiğinde deney ve kontrol gruplarının ön test puanlarına ilişkin bilgilerin yer aldığı görülmektedir. Buna göre deney grubundaki öğrencilerin aritmetik ortalaması 26.60 kontrol grubundaki öğrencilerin aritmetik ortalamasının 26.90 olduğu görülmektedir. İki grubun test sonuçları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuca göre iki grup arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir $t(38)=-1,98;p>.05$. Bu bağlamda deney ve kontrol grubunun birbirine denk olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Araçları

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin kelime öğretimine etkisini ortaya koymak amacıyla yapılan bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen kelime başarı testi kullanılmıştır. Kullanılan kelime başarı testi çoktan seçmeli, eşleştirmeli ve boşluk doldurmalı sorulardan oluşmaktadır. Kelime başarı testinin oluşturulma aşamalarına aşağıda yer verilmektedir.

1. Kapsamın belirlenmesi: Başarı testinin geliştirilme sürecinin ilk aşamasıdır. Kelime başarı testinin kapsamını Gazi Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A2 ders kitabında yer alan aynı zamanda uygulama sürecinde de kullanılan konular oluşturmaktadır. Bu konular haberler, hava durumu, ulaşım, hobiler ve kurslar, turizm, sinema, iletişim ve meslekler şeklindedir.

2. Kazanımların oluşturulması: Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ)’de yer alan yeterlik ifadeleri kazanım olarak kabul edilmiştir. Yeterlik ifadelerine 3 numaralı tabloda yer verilmiştir.

3. Başarı testinin oluşturulması: Başarı testinin kapsamının ve kazanımlarının belirlenmesinin ardından bütün konuları kapsayan çoktan seçmeli, eşleştirmeli ve boşluk doldurmalı elli sekiz maddelik kelime başarı testi oluşturulmuştur.

4. Testin geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması: Testin geçerliğini sağlamak için Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi TÖMER’de görev yapan alan uzmanlarına,

uygulama konularına göre hazırlanan maddeler ve tablo 3'te yer alan yeterli ifadeleri gönderilmiştir, Uzmanlardan uygulama konularına göre hazırlanan maddeleri en az 1 en çok 5 puan olacak şekilde puanlamaları, her madde için görüş ve önerilerini bildirmeleri istenmiştir. Uzmanlardan gelen dönütlere göre gerekli düzenlemeler yapıp başarı testinin maddeleri oluşturulmuştur. Bu aşamadan sonra oluşturulan başarı testinin güvenilirliğinin belirlenmesi için 50 öğrenci üzerinde kelime başarı testi uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen verilerin KR-20 güvenilirliği 0.84 olarak bulunmuştur. Büyüköztürk (2004:165) bir test için hesaplanan güvenilirlik katsayısının 0.70 ve daha yüksek olmasının güvenilirlik için yeterli olduğunu belirtmektedir.

Öğretim Materyali

Uygulama konularına karar verilirken Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe A2 ders kitabında yer alan üniteler incelenmiştir. İnceleme sonucunda sekiz ana konu belirlenmiştir. Araştırmanın uygulama aşaması 8 ana konu etrafında geliştirilmiştir. Bu konuların AOÖÇ'de yer alan yeterli ifadeleriyle ilişkisi kurulmuştur.

Tablo 3. *Belirlenen konuların AOÖÇ'deki yeterli ifadeleriyle ilişkilendirilmeleri*

Konular	AOÖÇ A2 Düzeyi Yeterlikleri
Haberler	Çok kısa, önceden hazırlanmış, bilinen ve çok dikkatli dinlendiğinde anlaşılabilen ezberlenmiş bir içerik hakkında duyuru yapabilir (s.63). Kısa, anlaşılır ve basit duyuru ve bildirilerin en önemli noktalarını kavrayabilir (s.71). Yorumların resimlerle desteklendiği; olayları, kazaları vb. bildiren televizyon haberlerinden ana bilgileri alabilir (s.75). Televizyon haberlerinde bir konudan diğer konuya geçişin farkına varabilir ve içeriği hakkında tahmin yürütebilir (s.75).
Hava Durumu	Çok kısa, önceden hazırlanmış, bilinen ve çok dikkatli dinlendiğinde anlaşılabilen ezberlenmiş bir içerik hakkında duyuru yapabilir (s.63). Kısa, anlaşılır ve basit duyuru ve bildirilerin en önemli noktalarını kavrayabilir (s.71). Olası günlük şeyler hakkında yavaş ve anlaşılır şekilde seslendirilmiş olan kısa ses kayıtlarından en önemli bilgileri alabilir (s.71).
Ulaşım	Kısa, anlaşılır ve basit duyuru ve bildirilerin en önemli noktalarını kavrayabilir (s.71). Yaya olarak ya da toplu ulaşım araçları ile bir yerden bir yere nasıl gidileceği hakkında basit açıklamaları anlayabilir (s.71). Sokak, lokantada tren istasyonu veya iş yeri gibi kamuya açık yerlerde yol göstergeleri, tanzim işaretleri, tehlike işaretleri gibi gerekli işaret ve tabelaları anlayabilir (s.73). Basit seyahat bilgilerini alabilir ve otobüs, tren, taksi gibi toplu taşıma araçlarını kullanabilir; yol sorabilir, yol gösterebilir ve bilet alabilir (s.82). Bir harita ya da plana bakarak yol sorabilir ve tarif edebilir (s.83) Yol sorma gibi basit açıklama ve talimatlar verebilir (s.83).
Hobiler ve Kurslar	İnsanlar, yaşam ya da iş koşulları, gündelik işleri, hoşlandıkları ya da hoşlanmadıkları şeyler vb. hakkında kısa ve art arda sıralanmış basit deyimler ve tümceler kullanarak basit betimlemeler yapabilir (s.61). Neleri sevip sevmediğini söyleyebilir (s.79). Boş zaman uğraşları ve geçmişteki etkinlikler hakkında sorular sorabilir ve benzeri soruları yanıtlayabilir (s.83). Birisinin işinde ve boş zamanlarında neler yaptığı sorabilir ve başkalarının benzeri sorularını yanıtlayabilir (s.83).
Turizm	Basit sözcüklerle insanları, mekânları ve kendine ait olan şeyleri anlatabilir (s.62). Eski olaylar ve kişisel deneyimler hakkında çok kısa temel betimlemeleri kaleme alabilir (s.65).

Sinema	A2 seviyesi için tanımlayıcısı yoktur.
İletişim	Alışlagelmiş konuları içeren, standart ve sıradan mektup türlerini ve faksları (başvuru, sipariş ve sipariş teyitleri gibi) anlayabilir (s.73). Kısa ve basit özel mektupları anlayabilir (s.73). Halka açık telefonlar gibi, günlük yaşamda kullanılan cihazlara ait basit kullanım kurallarını anlayabilir (s.74). Teşekkür etmek ya da özür dilemek için çok basit özel bir mektup yazabilir (s.85).
Meslekler	Günlük yaşamıyla ilgili; insanlar, bulunduğu mekânlar, işi ya da eğitim deneyimleri hakkında bilgi verebilir (s.62). Basit bir dille bir olay ya da iş hakkında kısa bilgi verebilir (s.62). Birbiriyle bağlantılı cümleler kurarak insanlar, mekânlar, meslek ya da eğitim ile ilgili deneyimleri hakkında kendi sosyal çevresinden günlük konuları içeren bir şeyler yazabilir (s.65).

Uygulama Süreci

Araştırmanın deney grubuna haftalık 2 ders saati olmak üzere 8 hafta boyunca Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe A2 ders kitabındaki metinlerden hareketle belirlenen 8 ana konu çerçevesinde anlamsal haritalama tekniğiyle kelime öğretimi yapılmıştır. Kontrol grubuna ise ders kitabındaki aynı metinler kullanılarak geleneksel yöntemlerle kelime öğretimi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. *Araştırmanın Uygulama Süreci*

12-16 Mart 2018	Ön Testin Uygulanması
19-23 Mart 2018	Pilot Uygulama
26-30 Mart 2018	Uygulamanın 1. Haftası – Haberler
2- 6 Nisan 2018	Uygulamanın 2. Haftası – Hava durumu
9-13 Nisan 2018	Uygulamanın 3. Haftası – Ulaşım
16- 20 Nisan 2018	Uygulamanın 4. Haftası – Hobiler ve kurslar
23-27 Nisan 2018	Uygulamanın 5. Haftası – Turizm
30 Nisan – 4 Mayıs 2018	Uygulamanın 6. Haftası – Sinema
7- 11 Mayıs 2018	Uygulamanın 7. Haftası – İletişim
14- 18 Mayıs 2018	Uygulamanın 8. Haftası – Meslekler
21-25 Mayıs 2018	Son Testin Uygulanması

Ön Testin Uygulanması: Bu araştırmanın ön testi 2017-2018 eğitim öğretim yılında Gazi Üniversitesi TÖMER’de A2 seviyesinde Türkçe öğrenen öğrencilerin oluşturduğu deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır. Öğrencilerin testi cevaplandırmaları için kırk dakika süre verilmiştir. Ön test uygulandıktan sonra cevaplar araştırmacının hazırlamış olduğu cevap anahtarına göre kontrol edilmiştir.

Pilot Uygulama: Ön test uygulandıktan bir hafta sonra deney grubuna anlamsal haritalama tekniği hakkında bilgi verilip tekniğin tanıtımı yapılmıştır. Ardından örnek bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Uygulamanın anahtar kelimesi *Hastane* daire içine alınarak tahtanın ortasına yazılmıştır. Öğrencilere önceki deneyimlerini hatırlatmak ve beyin fırtınası yapmaları için *Hastane kelimesini duyduğunuzda aklınıza neler geliyor? Hastanede hangi görevliler var? Hastanede neler yapıyoruz?* vb. yönlendirici sorular sorularak zaman verilmiştir. Bu esnada öğrencilerin birbirleriyle etkileşime girebilmeleri ve sözlük kullanmaları için fırsat tanınmıştır. Beyin fırtınası sürerken

Resim 3'te gruplandırılan kelime ve kelime grupları aşağıda listelenmiştir:

Hastalıklar	Hastane Bölümleri	Hastalık belirtileri	Hastanede Yapılan İşlemler
Astım	Genel cerrahi	Kaşıntı	Muayene olmak
Diyabet	Kulak burun boğaz	Ateş	Muayene etmek
Nezle	Üroloji	Öksürük	Dikiş attırmak
Kızamık	Radyoloji	Mide bulantısı	Dikiş atmak
Grip	Ortopedi	Burun akıntısı	Diş çektirmek
Tansiyon	Jinekoloji	Mide yanması	Diş çekmek
Kabakulak	Çocuk polikliniği	Mide ekşimesi	Kan vermek
Kanser	(Pediatri)	Kızarıklık	Kan almak
Sarılık	Fizik tedavi	Baş dönmesi	Tahlil yaptırmak
Epilepsi	Acil	Kusma	Tahlil yapmak
Sara	Kalp hastalıkları	Titreme	Ameliyat olmak
Felç	Radyoloji	Tümör	Ameliyat etmek/yapmak
Alerji		Şişkinlik	Tomografi çektirmek
Kırık		İshal	Tomografi çekmek
Suçiçeği		Kabızlık	
		Kan pıhtılaşması	
		İştahsızlık	
Hastanedeki Özel Odalar	Hastane Görevlileri	Tıbbî Malzemeler	
Bekleme odası	Doktor	Pamuk	
Röntgen odası	Hemşire	İğne	
Yoğun bakım odası	Hasta bakıcı	Yara bandı	
	Temizlik görevlisi	Sedye	
	Anestezi uzmanı	Dikiş ipi	
	Cerrah	Makas	
	Başhekim	Dişçi koltuğu	
	Diş hekimi	Bone	
	Danışma görevlisi	Önlük	
	Güvenlik görevlisi	Termometre	
		Eldiven	

Sekiz haftalık uygulama süreci tablo 4'te yer alan haberler, hava durumu, ulaşım, hobiler ve kurslar, turizm, sinema, iletişim, meslekler konu başlıklarını kapsayacak şekilde pilot uygulamadaki aşamalar izlenerek tamamlanmıştır. Ardından son test işlemi gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizinde KR 20, yüzde (%), aritmetik ortalama (X), standart sapma (S) ve ilişkili ve ilişkisiz ölçümler t-testi istatistik tekniklerinden yararlanılmıştır. Başarı testinin güvenilirliğinin belirlenmesi için KR 20, çalışma grubuna ait verilerin betimlenmesinde yüzde %, deney grubu ve kontrol grubuna ait verilerde ilişkili ve ilişkisiz ölçümler t-testinden yararlanılmıştır. Değerlendirme sonucunda elde edilen verilere bulgular bölümünde yer verilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın birinci alt probleminde “Deney ve kontrol grubu ön-test kelime testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlamsal Haritalama Tekniğinin Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi

Araştırmanın birinci probleminde deney ve kontrol gruplarının ön test aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenmiştir. Bu alt problemin çözümlenmesinde uygulama süreci başlamadan önce uygulanan kelime başarı testinin sonuçları kullanılmıştır. Gruplar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için “İlişkiziz Örneklemeler t-testi” kullanılmıştır. Bununla ilgili verilere Tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5. Deney ve kontrol gruplarının ön test puanlarına ilişkin ilişkiziz örneklemeler t-testi sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Ön test	Deney	20	26.60	4.88	38	-.198	.844*
	Kontrol	20	26.90	4.72			

*p<.05

Tablo 5 incelendiğinde anlamsal haritalama tekniğinin kelime öğretimine etkisini belirlemeye yönelik yapılacak uygulama öncesinde deney grubundaki öğrencilerin aritmetik ortalamasının 26.60, kontrol grubundaki öğrencilerin aritmetik ortalamasının 26.90 olduğu belirlenmiştir. Deney ve kontrol grubu için ön test sonuçları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığının belirlenmesi amacıyla yapılan ilişkiziz Örneklemeler t-testi sonucuna göre kontrol grubunun aritmetik ortalaması (\bar{X} =26.90) ile deney grubunun aritmetik ortalaması (\bar{X} = 26.60) arasında istatistikî olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir, $t(38)=-1.98$; $p>.05$. Ön test sonuçlarından elde edilen verilere göre, yansız atama yoluyla seçilen deney grubunun aritmetik ortalamasının kontrol grubundan düşük çıktığı görülmüştür.

Araştırmanın ikinci alt probleminde “Deney grubu ön-test, son-test kelime testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Araştırmanın ikinci alt probleminde anlamsal haritalama tekniğinin kelime öğretimine etkisini belirlemek amacıyla deney grubunun ön test ve son test sonuçları incelenmiştir. Bu problemin çözümlenmesinde uygulama sürecinin başında yapılan kelime başarı testi ve uygulama sürecinin sonunda yapılan kelime başarı testinin aritmetik ortalamalarından yararlanılmıştır. Deney grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için “İlişkili Örneklemeler t-testi” kullanılmıştır. Bununla ilgili veriler tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Deney grubunun ön test ve son test puanlarına ilişkin ilişkili örneklemeler t-testi sonuçları

Deney grubu	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Ön Test	20	26.60	4.88	19	8.691	.000*
Son Test	20	34.10	4.32			

*p<.05

Tablo 6 incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin ön testteki aritmetik ortalamasının 26.60, son testteki aritmetik ortalamasının 34.10 olduğu belirlenmiştir. Deney grubu için elde edilen uygulama öncesi aritmetik ortalama ile uygulama sonrası elde edilen aritmetik ortalama arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ilişkili Örneklemeler t-testi sonucuna göre deney grubunun ön test ve son testleri arasında istatistikî olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir, $t(19)=8.691$; $p<.05$.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde “Kontrol grubu ön-test, son-test kelime testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde kontrol grubunun ön test ve son test sonuçları incelenmiştir. Bu problemin çözümlenmesinde uygulama sürecinin başında yapılan kelime başarı testi ve uygulama sürecinin sonunda yapılan kelime başarı testinin aritmetik ortalamalarından yararlanılmıştır. Kontrol grubunun ön test ve son test aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için “İlişkili Örneklem t-testi” kullanılmıştır. Bununla ilgili verilere tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7. Kontrol grubunun ön test ve son test puanlarına ilişkin ilişkili örneklem t-testi sonuçları

Kontrol grubu	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Ön Test	20	26.90	4.72	19	-4.711	.000*
Son Test	20	29.25	4.52			

*p<.05

Yukarıdaki tabloya göre kontrol grubundaki öğrencilerin ön testlerinin aritmetik ortalamasının 26.90, son testlerinin aritmetik ortalamasının 29,25 olduğu belirlenmiştir. Kontrol grubu için uygulama öncesi elde edilen aritmetik ortalama ile uygulama sonrası elde edilen aritmetik ortalama arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan İlişkili Örneklem t-testi sonucuna göre; kontrol grubunun ön test aritmetik ortalaması ($\bar{X}=26,90$) ile son test aritmetik ortalaması ($\bar{X}=29,25$) arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir, $t(19)=-4.711$; $p<.05$.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde “Deney ve kontrol grupları son-test kelime testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” soruna yanıt aranmaktadır.

Araştırmanın dördüncü problemde deney ve kontrol gruplarının son test aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Bu alt problemin çözümlenmesinde uygulama süreci sonunda uygulanan kelime başarı testinin sonuçları kullanılmıştır. Gruplar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için “İlişkisiz Örneklem t-testi” kullanılmıştır. Bununla ilgili veriler tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Deney ve kontrol gruplarının son test puanlarına ilişkin ilişkisiz örneklem t-testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Son test	Deney	20	34.10	4.32	38	3.46
	Kontrol	20	29.25	4.52		

*p<.05

Tablo 8 incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin son test aritmetik ortalamasının 34.10, kontrol grubundaki öğrencilerin aritmetik ortalamasının 29.25 olduğu belirlenmiştir. Deney ve kontrol grubu için son test aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için amacıyla yapılan İlişkisiz Örneklem t-testi sonucuna göre; kontrol grubunun aritmetik ortalaması ($\bar{X}=29.25$) ile deney grubunun aritmetik ortalaması ($\bar{X}=34.10$) arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir, $t(38) = 3.46$; $p<.05$.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Uygulama öncesinde deney ve kontrol grubunun aritmetik ortalamasının birbirine yakın olduğu ve iki grup arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum uygulama öncesinde deney grubundaki ve kontrol grubundaki öğrencilerin kelime hazinelerinin birbirine yakın olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Deney grubundaki kişilerin uygulama öncesi aritmetik ortalaması ile uygulama sonrası aritmetik ortalaması arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve kişilerin aritmetik ortalamasının uygulama sürecinin sonunda anlamlı bir şekilde arttığı saptanmıştır. Bu veriler ışığında anlamsal haritalama tekniğiyle yapılan kelime öğretiminin, öğrenciler üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Araştırmanın bu sonucu daha önce kelime öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin diğer tekniklerle karşılaştırıldığı çalışmalarla (Morin ve Geobel, 2001; Machakanja, 2009; Dilek, 2010 Zarei ve Adami, 2013; Indriarti, 2014; Badr ve Abu Ayyash, 2019) benzerlik göstermektedir.

Kontrol grubundaki kişilerin uygulama öncesi aritmetik ortalaması ile uygulama sonrası aritmetik ortalaması arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve kişilerin aritmetik ortalamasının uygulama sürecinin sonunda anlamlı bir şekilde arttığı saptanmıştır. Ancak kontrol grubundaki artış deney grubundaki artışla kıyaslandığında kontrol grubundaki artışın deney grubundaki artışa göre (Tablo 6) daha az olduğu görülmektedir. Bu bağlamda geleneksel yöntemlerin kelime öğretimi üzerinde anlamsal haritalama tekniğine göre daha az etkili olduğu söylenebilir. Kelime öğretiminde anlamsal haritalama tekniği ve geleneksel yöntemin etkisinin araştırıldığı çalışmada (Dilek, 2010) yapılan ön test ve son testlerin sonucunda her iki grupta da anlamlı bir fark olduğu ancak anlamsal haritalama tekniğinin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlamsal haritalama tekniği ve kelime listelerinin kelime öğretiminde etkisinin araştırıldığı çalışmada (Indriarti, 2014) deney ve kontrol gruplarının ön test ve son testleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Kelime listelerinin kullanıldığı kontrol grubunun kelime hazinesinin, deney grubuna kıyasla daha az geliştiği saptanmıştır. Daha önce kelime öğretiminde geleneksel yöntem ve bağlam temelli kelime öğretim yönteminin karşılaştırıldığı Duran ve Bitir (2017) tarafından yapılan çalışmada da geleneksel yöntemin kelime öğretim çalışmalarında az da olsa etkili olduğunu sonucuna ulaşılmıştır. Dağıstan (2015) tarafından yapılan öyküleme yöntemi ve geleneksel yöntemin kelime öğretimindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada öyküleme yönteminin kullanıldığı deney ve geleneksel yöntemin kullanıldığı kontrol gruplarının ön test ve son test aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ancak geleneksel yöntemin kelime öğretimi üzerindeki etkisinin daha az olduğu saptanmıştır.

Uygulama sonrasında yapılan son test sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kelime öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin kullanılmasının kelime hazinesini geliştirdiği söylenebilir. Bu bulgudan hareketle anlamsal haritalama

teknığının geleneksel yöntemlere göre kelime öğretimine daha çok katkı sağladığı tespit edilmiştir. Araştırmanın bu sonucu daha önce bu konuda yapılan geleneksel yöntemlerin kullanıldığı kontrol gruplu ve anlamsal haritalama tekniğinin kullanıldığı deney gruplu (Dilek, 2010; Morin ve Geobel, 2001; Machakanja, 2009; Zarei ve Adami, 2013; Indriarti, 2014; Badr ve Abu Ayyash, 2019) çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bu sonuç Yıldız (2012) tarafından kelime öğretiminde anlamsal haritalama tekniği ve geleneksel yöntemin etkisinin araştırıldığı ve sonucunda iki durum arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı araştırmadan farklılık göstermektedir.

Araştırmanın sonuçları kapsamında şu önerilerde bulunulmuştur.

Anlamsal haritalama tekniğinin ders kitaplarında, çalışma kitaplarında ve sınıf içi etkinliklerde kullanılmasına yönelik öneriler:

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin kelimeler arasındaki anlamsal bağları kurmalarını sağlamak amacıyla dil öğreticileri tarafından her seviyede anlamsal haritalama tekniği kullanılabilir.
2. Dil öğrenenlerin kelime hazinesini geliştirmek için yapılan etkinliklerde anlamsal haritalama tekniğine yer verilebilir.
3. İnternet tabanlı uygulamalarda anlamsal haritalama tekniğine yer verilebilir. Uygulamalar, haritaların kişisel olarak düzenlenebilmesini, süreç içerisinde kullanıcılar tarafından gerekli görülen ekleme ve çıkarmaların yapılabilmesini sağlayacak şekilde tasarlanabilir.
4. Dil öğrencileri kelime hazinelerini geliştirmek amacıyla anlamsal haritalama tekniği kullanarak kişisel sözlükler oluşturabilirler.
5. Anlamsal haritalama tekniği kelime öğretiminde sınıf içi etkileşimin ve işbirlikçi öğrenmenin sağlanması için dil öğreticileri tarafından sıkça kullanılabilir.

Yapılacak yeni araştırmalara yönelik öneriler:

1. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin diğer kelime öğretim yöntem ve teknikleriyle karşılaştırıldığı araştırmalar yapılabilir.
2. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde anlamsal haritalama tekniğinin yazma ve okuma çalışmalarındaki etkisini belirlemeye yönelik araştırmalar çoğaltılabilir.
3. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için yapılan araştırmalarda anlamsal haritalama tekniğinin kalıcılık üzerine etkisi belirlemek amacıyla araştırmalar yapılabilir.
4. Anlamsal haritalama tekniğinin farklı yaş gruplarındaki dil öğrencileri üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik karşılaştırmalı araştırmalar yapılabilir.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlamsal Haritalama Tekniğinin Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi

Kaynaklar

- Alvermann, D. E. ve J. Swafford (1989). Do content area strategies have a research base? *Journal of Reading*, (32), 388-94.
- Avrupa Konseyi/ Modern Diller Bölümü. (2013). *Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi öğrenim, öğretim ve değerlendirme*. Almanya: telc GmbH.
- Badr, H. ve Ayyash, E. S. (2019). Semantic mapping or rote memorisation: which strategy is more effective for students' acquisition and memorization of L2 vocabulary?. *Journal of Education and Learning* (8) 3, 158-170
- Baştürk, R. (2012). Deneme modelleri. Tanrıoğen, A. (Ed.) *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (31-53). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Benhür, M. H. (2002). *Türkçenin yabancılar için öğretiminde tartışılmayan ana kavramlar*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Büyükkız, K. ve Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi üzerine bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 10(21), 145-155.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, Kılıç, E., Akgün, E., Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dağıstan, G. (2015). *İngilizce dersinde kullanılan bellek destekleyici stratejilerden öyküleme yönteminin kelime bilgisine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Kırşehir
- Dilek, Y. (2010). *An applied case of semantic mapping technique in vocabulary learning process for preparatory classes at school of foreign languages of Selçuk University*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi
- Duran, E. ve Bitir, T. (2017). Bağlam temelli kelime öğretim yönteminin kelime kazanımına katkısı. *Inesjournal* (11) 70-94
- Ghazal, L. (2007). Learning vocabulary in EFL contexts through vocabulary learning strategies. *Novitas- Royal* (2) 1 84-81.
- Indriarti. (2014). The effectiveness of semantic mapping strategy to improve students' vocabulary mastery. *Journal of English Language Teaching* 3 (1), 76-87
- Johnson, D., Pittelman, S.D., ve Heimlich. J. H. (1986). Semantic mapping. *The Reading Teacher* (39) 8, 778-783
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- Kurt, B. (2019). Sözcük eğitiminin temel kavramları. Şen, Ü (Ed.) *Dil Eğitiminin Temel Kavramları*. (131-155). Ankara: Pegem Akademi
- Machakanja, I. (2009). Teaching vocabulary through a semantic mapping technique. *Zimbabwe Journal Of Educational Research* (21)1, 48-59
- Mah, B. Y. (2011). Semantic mapping: a visual and structured pre-writing strategy in the process of essay writing. *ESTEEM Academic Journal UiTM Pulau Pinang*, 7, 81-92.
- Morin, R., ve Goebel, J. (2001). Basic vocabulary instruction: teaching strategies or teaching words?. <https://doi.org/10.1111/j.1944-9720.2001.tb02797.x>
- Oflaz, A. (2015). Geleneksel ve alternatif yabancı dil öğretim yöntemlerinde Almanca kelime öğretimi. *Turkish Studies* 10 (3), 695-712.

- Özden, A. (1998). *The effects of semantic mapping technique on vocabulary learning in EFL*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Mersin
- Punch, K. F. (2014). *Sosyal Araştırmalara giriş nicel ve nitel yaklaşımlar*, Bayrak, D., Aslan, B. ve Akyüz, Z. (Çev.) Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Simarmata, J. P., ve Hum, M. (2014) Reading comprehension skills with semantic mapping and KWL. strategies. *Medan* 1-1
- Stahl, S.A. ve Vancil S. Discussion is what makes semantic maps work in vocabulary instruction *The Reading Teacher* (40)1 62-67
- Tekşan, K. (2001). *Yazılı anlatımı geliştirmede ön hazırlığın etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Çanakkale.
- TDK: *Türkçe Sözlük* (1998). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları
- Toms Bronows, S. (1982). An investigation of the effectiveness of semantic mapping and semantic feature analysis with intermediate grade level children. *Program Report* 83-3. Wisconsin Center for Education Research The University of Wisconsin Madison
- Yıldız, A. (2012). *Teaching vocabulary to young EFL learners through semantic mapping technique*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Samsun
- Zahedi, Y. ve Abdi, M. (2012). The effect of semantic mapping strategy on efl learners vocabulary learning. / *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 69, 2273 – 2280
- Zarei, A ve Adami, S. (2013). The effects of semantic mapping, thematic clustering, and notebook keeping on L2 vocabulary recognition and production. *İ-manager's Journal on English Language Teaching*, (3)2, 17-27. Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Konya

Extended Abstract

Introduction

Recent increased interest in Turkish has fueled studies in teaching Turkish as a foreign language. There are numerous studies on teaching Turkish in Turkey and in many other countries around the world.

The main goal of learners who learn a foreign language is to be able to communicate using that language. One of the main requirements of being able to communicate is to be able to use the comprehension and expression skills, namely reading, listening, speaking, and writing. Learners should have enough vocabulary to be able to use these skills. One of the most significant difficulties that foreign language learners encounter is to learn new words to improve their vocabulary.

Various approaches, methods, techniques, and strategies have been used in foreign language teaching in the world. Foreign language teaching has been done using traditional methods for decades. Teaching grammar has been considered extremely important, memorization and repetition used frequently, and a teacher centered language teaching has been adopted in traditional methods. These methods have prevented students from being able to communicate efficiently even though the learners acquired many grammatical structures of the target language. In the modern language teaching methods used these days, students have become the center of teaching, cognitive and metacognitive skills are considered important and collaborative in-class and out-of-class activities are given importance. Instead of the memorization method of the traditional teaching methods, current vocabulary teaching methods ensure meaningful learning. The semantic mapping technique is one of those modern techniques that teachers and learners can use.

The semantic mapping technique is a semantic relationships cluster which makes information concrete and transforms it into visual form. It is a technique that is based on classifying words according to their semantic relationships. Semantic maps create the connection between words and concepts, classify information and show semantic relationships. Semantic mapping is a technique that is used by language learners to expand their vocabulary.

Method

The purpose of the study is to research the effect of the semantic mapping technique on vocabulary teaching, comparing it with traditional methods used in vocabulary teaching. The study included A2 level students at the Gazi University TÖMER. Pre-test and post-test true experimental model with control group was used in the study. The experimental and control groups consisted of 20 students each. While the semantic

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlamsal Haritalama Tekniğinin Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi

mapping technique was used in the experimental group, traditional methods were used in the control group for the vocabulary teaching process. The implementation process lasted 8 weeks. The vocabulary achievement test which was subjected to validity and reliability tests was used to collect data. The test was used as pre-test and post-test for two groups. t-test and the SPSS software were used in analyzing the data to see whether there was a reasonable difference between the groups.

Result and Discussion

When the data were analyzed, it was concluded that both the semantic mapping technique and traditional methods were efficient in vocabulary teaching. However, in-group comparisons were made in the experimental and control groups, the semantic mapping technique was found to be more efficient than the traditional methods of vocabulary teaching.